اعتبارسنجی هیدرومتری بندر سد هلند ۵۰ میلیون مترمکعب حجم ذخیره

ظرفیت ۱۲۰ میلیون مترمکعبی سد هلند با ۱۸ ماه تأخیر آبگیری می‌شود

گزارش از مهندس نیلوفر آذرپیک

بندر نیلاب، ۱۲ مهر ۱۴۰۲: اعتبارسنجی هیدرومتری سد هلند در ۱۸ ماه گذشته نشان می‌دهد که حجم مخزن این سد در بیشترین ظرفیت خود ۱۲۰ میلیون مترمکعب آب را ذخیره می‌کند. این رقم با ۵۰ میلیون مترمکعب اعلام‌شده در مرحله‌ی طراحی تفاوت چشمگیری دارد. مهندس رضا کاویانی، مدیرعامل شرکت مهندسی آبگستر، که مسئولیت اعتبارسنجی را بر عهده داشت، گفت: «ما با ۳۶ ایستگاه اندازه‌گیری در بالادست و پایین‌دست سد کار کردیم و داده‌ها را در بازه‌های ۱۵ دقیقه‌ای ثبت کردیم.»

به گفته‌ی او، نتایج نشان می‌دهد که ضریب رواناب حوضه‌ی بالادست سد در فصل‌های پرباران تا ۰٫۶۲ می‌رسد، در حالی که در طراحی اولیه ۰٫۴۵ در نظر گرفته شده بود. کاویانی افزود: «این اختلاف صرفاً به معنای آب بیشتر نیست؛ به معنای فشار بیشتر بر بدنه‌ی خاکی و سرریز هم هست.» به همین دلیل، ارتفاع تاج سرریز ۲٫۵ متر افزایش یافته است.

مهندس فرهاد نیک‌پی، مدیر طرح از سوی کارفرما، تأیید کرد که تغییرات پس از بررسی‌های مدل فیزیکی انجام شده است. او توضیح داد که مدل فیزیکی در مقیاس ۱ به ۶۰ ساخته شد و آزمایش‌ها نشان داد که در دبی‌های بیش از ۱۸۰ مترمکعب بر ثانیه، جریان از روی سرریز به‌صورت پرش هیدرولیکی کامل شکل می‌گیرد. به گفته‌ی او، این پدیده پیش‌تر دیده نشده بود و اگر اصلاح نمی‌شد، می‌توانست به فرسایش شدید پای پایین‌دست منجر شود.

با این حال، همه‌ی یافته‌ها خوشایند نیست. دکتر مهسا رادمنش، عضو هیئت‌علمی دانشگاه آبخیز، هشدار داده است که افزایش ظرفیت ذخیره ممکن است انگیزه‌ی کشاورزان بالادست را برای توسعه‌ی کشت آبی بیشتر کند. او گفت: «اگر ۴۰ هزار هکتار زمین زیر کشت جدید برود، همان ۱۲۰ میلیون مترمکعب به‌سرعت تبدیل به یک مشکل می‌شود.» رادمنش خواستار آن است که پیش از پر شدن کامل مخزن، برنامه‌ای برای مدیریت تقاضا تدوین شود.

در پاسخ، مهندس کاویانی گفت که ۱۲ حلقه چاه مشاهده‌ای در محدوده‌ی دشت بالادست حفر شده و داده‌ها به‌صورت ماهانه در اختیار سازمان آب منطقه‌ای بندر نیلاب قرار می‌گیرد. او افزود که اگر برداشت‌ها از ۱۱۰ میلیون مترمکعب در سال فراتر رود، سیستم هشدار زودهنگام فعال می‌شود. با این حال، وی تأکید کرد که مسئولیت اصلی مدیریت منابع آب بالادست بر عهده‌ی دستگاه‌های دیگر است.

هشدار کاهش ۲۰ درصدی ورودی آب به تالاب میان‌کوه

**خشکسالی و برداشت بی‌رویه از چاه‌های کشاورزی، تالاب میان‌کوه را در معرض خطر جدی قرار داده است